

Rudyard Kipling

Stalky & Co.

Traducere Gabriel Mălăescu

Editura MondoRo
București, 2019

În ambuscadă

Vara, toți băieții cu capul pe umeri clădeau colibe de dealul acoperit cu orz sălbatic din spatele colegiului... mici bârloguri scobite în inimile tufelor țepoase, pline de cioturi, rădăcini și spini, dar – cum erau strict interzise – niște palate încântătoare. Și pentru a cincea vară la rând, Stalky, McTurk și Gândacul (asta se întâmpla înainte ca ei să capete demnitatea unui loc de studiu) își construiseră precum castorii un loc de retragere și meditație, unde fumau.

Acum, nu exista nimic în caracterele lor, după cum știa Domnul Prout, șeful casei², care să impună respectul; și nici Foxy, vicelanul sergent de școală³ cu părul roșcat, nu avea încredere în ei. Treaba lui era să poarte teniși, binoclu și să se năpustească precum un uliu asupra băieților răi. Dacă el ar fi pornit singur spre câmp, coliba aceea ar fi fost descoperită, pentru că Foxy știa mendrele vânatului său; dar norocul l-a făcut pe Domnul Prout, a cărui poreclă în școală, din pricina mărimii picioarelor sale, era *Lăboi*, să cerceteze de unul singur; și astfel s-a făcut ca grijuliul Stalky să găsească urmele

² Șeful Casei – Marile colegii englezești constau în diverse „case”, clădiri în care locuiau și studiau elevii, conduse de câte un profesor, numit șeful casei.

³ Sergent de școală – Colegiul acesta era unul militar, iar absolvenții cei mai buni erau trimiși la o academie militară. Sergentul era cel însărcinat cu păstrarea disciplinei.

tălpilor lui chiar pe podeaua bârlogului lor într-o după-amiază liniștită în care Stalky ar fi vrut să uite de Prout și de isprăvile lui ajutat de un volum de-al lui Surtees⁴ și o pipă nouă din lemn de trandafir. Crusoe, la vederea urmelor, nu ar fi acționat mai repede decât Stalky. El a luat pipele, a măturat toate resturile de chibrituri și a plecat să îi avertizeze pe Gândac și pe McTurk.

Dar era în obișnuința băiatului ca el să nu se apropie de tovarășii lui până ce nu se întâlnea și discuta cu micul Hartopp, Președintele Facultății de Științe ale Naturii, o instituție pe care Stalky o trata cu dispreț. Hartopp a fost mai mult decât surprins atunci când băiatul, spășit, cum numai el știa să fie, s-a propus, implorând, pe el, pe Gândac și pe McTurk drept candidați; a mărturisit un interes îndelung înăbușit față de îmbobocire, de fluturii timpurii și de noile descoperiri și s-a oferit, dacă domnului Hartopp i se părea potrivit, să înceapă noua viață imediat. Fiind dascăl, Hartopp era suspicios; dar el era și un entuziast, iar sufletului blând a fost înmuiat de remarcile auzite întâmplător de cei trei, mai ales de Gândac. Așa că el a fost milos cu acel păcătos ce se căia și a trecut numele celor trei în catastiful lui.

Atunci și nu mai devreme, Stalky i-a căutat pe Gândac și pe McTurk în sala de curs a casei lor. Ei doseau niște cărți pentru o după-amiază liniștită în orzul sălbatic, pe care îl numeau *Jungla*.

— Salut, a spus Stalky, senin. Am dat de piciorușele lui Lăboi împrejurul colibeii noastre după cină. Doamne-ajută că-s așa de mari!

— La naiba! Ai ascuns pipele? a spus Gândacul.

— A, nu! Le-am lăsat în mijlocul colibeii, bine-nțeles. Ce prost ești, Gândacule! Crezi că nu mai gândește nimeni în

⁴ Robert Smith Surtees – Editor și romancier englez (n. 1805 – d. 1864).

afară de tine? Ei bine, nu mai putem folosi coliba. Lăboi o să stea cu ochii pe ea.

— Drăcie! Fir-ar el să fie! a spus McTurk gânditor, descărcând cărțile cu care își burdușise pieptul.

Băieții își purtau bibliotecile între curea și guler.

— Bună treabă! Asta înseamnă că suntem sub supraveghere tot restul semestrului.

— De ce? Tot ceea ce a găsit Lăboi a fost o colibă. El și Foxy o să stea cu ochii pe ea. Nu are nimic a face cu noi; doar că nu trebuie să fim văzuți pe acolo o vreme.

— Da, și unde să mergem? a spus Gândacul. Tu ai ales locul ăla... și... și eu voiam să citesc în după amiaza asta.

Stalky stătea pe o bancă bătând cu călcăiele în scaun.

— Ești un animal care disperă imediat, Gândacule. Uneori cred că ar trebui să rupem prietenia. S-a întâmplat vreodată până acum să te uite Unchiu' Stalky? *His rebus infectis*⁵... după ce am văzut urmele lui Lăboi în jurul colibei, l-am găsit pe micuțul Hartopp... *destricto ense*⁶... agitând o plasă de fluturi. L-am înmuiat pe Hartopp. I-am spus că o să le citești Vânătorilor de Gâze dacă te lasă să li te alături, Gândacule. I-am spus că îți plac fluturii, Curcane⁷. Oricum, l-am înmuiat pe Hartopp și acum suntem Vânători de Gâze.

— La ce bun așa ceva? a spus Gândacul.

— Ah, Curcane, dă-i un șut!

În interesul științei, granițele erau foarte relaxate pentru membrii Facultății de Științe ale Naturii. Ei puteau hoinări, dacă stăteau departe de orice casă, practic pe unde voiau; Domnul Hartopp fiind singurul răspunzător pentru buna lor purtare.

Gândacul a început să își dea seama de acest lucru când McTurk a început să îi dea șuturi.

— Sunt un prost, Stalky! a spus el, apărându-și părțile ce-l dureau. *Pax*⁸, Curcane. Sunt un prost.

— Nu te opri, Curcane. Nu este Unchiu' Stalky un mare om?

— Mare om, a spus Gândacul.

— Cu toate astea, vânatoarea de gâze e o treabă împruțită, a spus McTurk. Cum naiba te apuci de ea?

— Așa, a spus Stalky, întorcându-se spre dulapurile bobocilor aflate spatele lui. Bobocii sunt maeștri la Științe ale Naturii. Uite ierbarul tânărului Braybrooke.

A scos din el un ghem de rădăcini putrezite și i-a potrivit cureaua.

— Îți dă un aer profesional, cred. Uite și ciocanul de geolog al lui Clay Minor. Gândacul îl poate ține. Curcane, ai face mai bine să cauți o plasă de fluturi pe undeva.

— Al naibii să fiu dacă o fac, a spus McTurk, simplu, cu năduf. Gândacule, dă-mi ciocanul.

— În regulă. Eu nu sunt îngâmfat. Dă jos plasa aia de pe dulap, Stalky.

— Ca lumea! Este o trăsnaie pliabilă. Bobocii ăștia sunt niște potăi de lux! Făcută ca o undiță. Pe Sfântul Sam, da' arătăm ca niște adevărați Vânători de Gâze! Acum ascultați la Unchiu' Stalky! Mergem de-a lungul stâncilor după fluturi. Foarte puțini băieți vin acolo. O să mergem pe jos. Mai bine lasă cartea aia aici.

— Nu cred! a spus Gândacul, hotărât. Nu am de gând să mă lipsesc de distracție pentru niște fluturi împruțiți.

— Atunci o să transpiri îngrozitor. Mai bine ia-l pe *Jorrocks* al meu. Nu o să te înfierbânte.

⁵ *His rebus infectis* – Nefăcând aceste lucruri (lat.).

⁶ *Destricto ense* – cu sabia în mână (lat.).

⁷ *Turkey* – Curcan (engl.), alint al numelui Turk.

⁸ *Pax* – Pace (lat.).

Toți transpirau; pentru că Stalky îi conducea într-un galop rapid spre vest de-a lungul stâncilor de sub dealurile cu orz sălbatic, traversând vale după vale. Nu luau în seamă iepurii fugari sau lalelele pestrițe foșnitoare și tot ceea ce spunea Curcanul despre geologie era de nedescris.

— Mergem la Clovelly? a pufăit el în cele din urmă.

Apoi s-au aruncat pe iarba scurtă, primăvărată, între vuietul mării de dedesubt și foșnetul blând al vântului de vară prin copacii de pe uscat. Se uitau într-o vale pe jumătate plină cu orz sălbatic bătrân și înalt, vesel înflorit, care se întindea până la o fâșie de mărăcini și o pădure deasă de copaci și lauri amestecați. Era de parcă o jumătate a văii era plină cu un foc de aur până la marginea stâncii. Partea dinspre ei era iarbă netedă, presărată din loc în loc cu semne de avertizare.

— Periculoasă valea asta, a spus Stalky, citindu-l pe cel mai apropiat. „Pedepsit după toate rigorile legii. G. M. Dabney, col. J. P.” și toate celelalte. Nu prea mi se pare că vreun băiat întreg la minte ar trece pe aici, nu-i așa?

— Trebuie să dovedești stricăciunea înainte de a pedepsi pentru orice! Nu poți pedepsi pentru mers pe undeva, a spus McTurk, al cărui tată deținea multe hectare de pământ în Irlanda. Asta-i o prostie!

— Mă bucur să aud, pentru că locul ăsta arată exact precum ceea ce căutam. Nu de-a dreptul prin ea, Gândacule, prost orb ce ești! Oricine ne poate vedea de la un kilometru. Pe aici; și strânge afurisita aia de plasă!

Gândacul a desfăcut inelul, a băgat plasa într-un buzunar, a strâns mânerul într-un băț lung de trei palme și și-a trecut inelul în jurul taliei. Stalky i-a condus spre uscat la pădure, care era, probabil, la vreo patru sute de metri depărtare de mare, și a ajuns la fâșia de mărăcini.

— ACUM putem ajunge jos prin orz fără să ne vedem deloc, a spus tacticianul. Gândacule, mergi înainte și

cercetează. Vine miros de afurisită de vulpe de undeva, a spus el adulmecând.

În patru labe, mai puțin când își ținea ochelarii, Gândacul se târa prin orz și în scurtă vreme vestea printre gemete de durere că găsise o urmă de vulpe. Acest lucru a fost bun pentru Gândac, pentru că Stalky l-a ciupit *a tergo*⁹. S-au târât prin acel tunel. Era, evident, o șosea pentru locuitorii văii; și, spre bucuria lor de nedescris, se sfârșea, chiar la marginea stâncii, cu câțiva metri pătrați de iarbă uscată, având pereți și acoperiș dintr-un desis impenetrabil de orz sălbatic.

— Pentru Dumnezeu! Nu ai de făcut altceva, decât să te întinzi, a spus Stalky, băgând un cuțit înapoi în buzunar. Ia uitați!

A depărtat tulpinile tari de dinaintea lui și era de parcă o fereastră se deschidea spre o priveliște îndepărtată a insulei Lundy și a mării care acoperea pietrișul câteva zeci de metri mai jos. Puteau auzi stăncuțele tinere strigând pe stânci, șuieratul și găjăitul unui cuib de șoimi undeva unde nu se putea vedea și, după multă deliberare, Stalky a scuipat pe spatele unui iepure ce stătea la soare departe jos, acolo unde numai un iepure de stâncă putea găsi loc de stat. Pescăruși cenușii și negri uriași țipau la stăncuțe; suprafața acoperită cu flori puternic mirositoare dimprejurul lor era însuflețită de cuiburile de păsări, cântând sau tăcând atunci când umbra șoimilor ce dădeau ocol trecea și se întorcea; și pe iarba goală de peste vale, iepurii țopăiau și se jucau.

— Ptiu! Ce loc! Că vorbeam de Științele Naturii; astea sunt, a spus Stalky, umplându-și o pipă. Nu este încântător? Bătrâna mare!

A scuipat din nou aprobator, apoi a rămas tăcut.

⁹ *A tergo* – de dinapoi.

McTurk și Gândacul își scosese războiul și stăteau pe burtă, cu bărbile în mâini. Marea sforăia și gâlgăia; păsările, împrăștiate pentru moment de aceste noi animale, s-au întors la treburile lor, iar băieții citeau în marea, caldă, somnoroasă liniște.

— Hopa, uite un paznic, a spus Stalky, închizând *Handley Cross* cu grijă și privind prin desigur.

Un om cu pușcă a apărut la orizont în est.

— Lua-l-ar naiba, are de gând să se așeze.

— Ar putea crede că suntem braconieri, a spus Gândacul. La ce-s bune ouăle de fazan? Sunt mereu stricate.

— Am putea foarte bine să urcăm în pădure, cred, a spus Stalky. Nu vrem ca G. M. Dabney, col. J. P. să își facă griji din pricina noastră atât de curând. Spre junglă și în liniște! Se poate să ne fi urmărit, știți.

Gândacul era deja departe în tunel. Îl auzeau gâfâind ceva de nedescris; apoi a urmat trosnetul unui corp greu ce sărea prin orzul sălbatic.

— Mda! Ticălosule mic și roșu! Te văz!

Paznicul a dus pușca la umăr și a tras ambele cartușe înspre ei. Alicele au măturat tulpinile uscate dimprejurul lor, în vreme ce o vulpe mare a sărit printre picioarele lui Stalky și a fugit peste marginea stâncii.

Ei nu au scos o vorbă până ce au ajuns în pădure, cu hainele sfâșiate, răvășite, înfierbântați, dar nevăzuți.

— Am scăpat la mustață, a spus Stalky. Aș jura că unele dintre alice mi-au trecut prin păr.

— L-ați văzut? a spus Gândacul. Aproape am pus mâna pe el. Nu era mare? Și ce pușcă! Hopa, Curcane, ce s-a întâmplat? Ești lovit?

Chipul slab al lui McTurk se făcuse alb ca varul; gura lui, în marea parte a timpului pe jumătate deschisă, era închisă

strâns și ochii îi scăpărau. Nu îl mai văzuseră așa decît o dată, într-o perioadă tristă a războiului civil.

— Nu știți că asta a fost la fel de rău precum o crimă? a spus el, cu un glas răgușit, scuturându-și capul de spini.

— Păi, nu ne-a nimerit, a spus Stalky. Cred că a fost mai degrabă o trăsnaie. Hei, unde te duci?

— Mă duc la casă, dacă există vreuna, a spus McTurk, înaintînd printre lauri. Am de gând să-i spun despre asta colonelului Dabney.

— Ai înnebunit? O să spună că am meritat-o. O să ne pârască. O să fim bătuți în fața tuturor. Ah, Curcane, nu fii prost! Gândește-te la noi!

— Prostule! a spus McTurk, înfuriindu-se. Crezi că mă gândesc la NOI? Paznicul o face.

— E nebun, a spus Gândacul, cu tristețe, în vreme ce îl urmau.

Într-adevăr, era un altfel de Curcan – un Curcan trufaș, țeapăn, cu nasul pe sus – cel pe care ei l-au urmat prin tufișuri până la o pajiște unde un domn în vârstă cu mustăți albe și o crosă de golf, alternativ, lovea și înjura cu foc.

— Sunteți Colonelul Dabney? a început McTurk cu noul lui glas răgușit.

— Eu... eu sunt; și – ochii i se plimbau în susul și în josul băiatului – cine... ce naiba vrei? Mi-ați speriat fazanii. Nu încercați să negați. Nu trebuie să râdeți.

Trăsăturile nu prea drăguțe ale lui McTurk se schimonosiseră într-un rânjet groaznic la cuvântul „fazani”.

— Erați la prădat de cuiburi. Nu trebuie să-ți ascunzi pălăria. Văd că sunteți de la colegiu. Nu încercați să negați. Sunteți! Numele și numărul tău imediat, domnule. Vrei să vorbești cu mine, ai? Ai văzut semnele de avertizare? Trebuie să le fi văzut. Nu încerca să negi. Ai văzut! Foarte rău, ah, foarte rău!

El se îneca de emoție. Călcâiul lui McTurk bătea pajiștea și el se bălbăia – două semne sigure că își ieșea din fire. Dar de ce ar fi el, atacatorul, furios?

— Ui... uitați ce e, domnule. În... împușcați vulpi? Pentru că dacă dumneavoastră nu o faceți, paznicul o face. L-am văzut noi! Nu... nu-mi pasă cum ne spuneți... dar este un lucru îngrozitor. Este stricarea relațiilor dintre vecini. Un o... om ar trebui să spună imediat ce crede despre protejarea speciilor. Este mai rău decât crima, pentru că nu există un leac legal.

McTurk îl cita confuz pe tatăl lui, în vreme ce bătrânul domn scotea zgomote din gât.

— Știi cine sunt eu? a gălgâit el în cele din urmă.

Stalky și Gândacul tremurau.

— Nu, dom'le, și nici nu-mi pasă de-ați fi membru al familiei regale. Răspundeți-mi acum, ca de la un gentleman la altul. Pușcați vulpi or no?

Și cu patru ani în urmă Stalky și Gândacul făcuseră pe McTurk să scape de dialectul lui irlandez! În mod sigur el înnebunise sau îl bătuse soarele în cap și la fel de sigur urma să fie omorât... o dată de domnul cel în vârstă și odată de Decan. O bătaie înaintea tuturor elevilor era cel mai ușor lucru la care se așteptau. Însă – dacă puteau avea încredere în ochii și urechile lor – domnul se înmuiașe. Putea fi calmul dinaintea furtunii, dar...

— Nu le împușc.

Încă gălgâia.

— Atunci trebuie să vă concediați paznicul. Nu este potrivit să trăiască în același ținut cu o vulpe cu frica lui Dumnezeu. Și o vulpoaică, mai ales... în perioada aceasta a anului!

— Ați venit înadins să-mi spuneți asta?

— Bineînțeles că am venit, om prostănac, a spus McTurk, bătând din picior. Nu ai fi făcut la fel pentru mine,

dacă ai fi văzut așa ceva întâmplându-se pe pământul meu, deci?

Uitat... uitat era colegiul și respectul față de vârstnici! McTurk hoinărea din nou pe munții mov sterpi de pe coasta ploioasă apuseană, unde în vacanțele lui era vicerege peste o mie de acri arizi, singurul fiu al unei case vechi de trei sute de ani, lordul unei bărci de pescuit nebune și idolul arendașilor leneși ai tatălui lui. Era discuția dintre un om cu pământ și egalul lui – latifundiarul făcând apel la latifundiar – și bătrânul domn a recunoscut strigătul.

— Îmi cer scuze, a spus el. Îmi cer, sincer, scuze... față de dumneata și față de Vechiul Ținut. Acum, vrei să fi amabil să îmi spui povestea dumatiale?

— Eram în valea dumatiale, a început McTurk și și-a spus povestea alternativ, ca un școlar, iar, când nedreptatea acelui lucru l-a copleșit, ca un stăpân indignat; apoi a încheiat: Așa că vedeți că trebuie să fie un obicei de-al lui. Eu... noi... nimeni nu vrea să acuze servitorul unui vecin; dar mi-am luat libertatea în acest caz...

— Înțeleg. Chiar așa. Aveați motive să o faceți. Ticălosul... ah, ticălosul!

Cei doi se plimbau unul lângă celălalt pe pajiște, iar colonelul Dabney vorbea de la om la om.

— Asta se întâmplă când avansezi un pescar... un pescar... de la capcanele lui de homari. Este de ajuns cât să strici reputația unui arhanghel. Nu încerca să negi. Așa e! Tatăl tău te-a crescut bine. A făcut-o. Mi-ar plăcea să-l cunosc. Foarte mult, într-adevăr. Și acești tineri domni? Sunt englezi. Nu încerca să negi. Au venit cu dumneata, de asemenea? Extraordinar! Extraordinar, da! În situația actuală a educației, nu m-aș fi gândit că există trei băieți așa de bine instruiți. Gura păcătosului... Nu... nu! În niciun caz asta. Nu încerca să negi! Nu sunteți așa. Lichiorul îmi dă mereu dureri de ficat, dar...